

det maa dog erkjendes, at det aldrig kunde være Udvalgets Opgave at tage Spørgsmaalet herom under Behandling. Der var forelagt Udvalget en vis Opgave, der gik ud paa at træffe saadanne Bestemmelser med Hensyn til Pantelaanernæringen, at de Folk, der give sig af med den, ikke let skulde gjøre sig skylbige i Bedrageri, Hæleri eller Uærlighed i det Hele taget; Spørgsmaalet om, hvorledes man kan komme de Fattige til Hjælp gennem private Raanecoitoirer og derved frie dem fra de nuværende Pantelaaneres Kløer, maa derimod være en privat Opgave og Noget, som Udvalget slet ikke var kaldet til at tage under Behandling.

Tessen: Ja, jeg skal ikke opholde det hvide Thing længe. Jeg vilde blot bemærke, at, naar § 1 begynder saaledes: „Som Pantelaanere, der bør være undergionde nærværende Lovs Bestemmelser, skulle Alle anses“ o. s. v., saa forekommer det mig, at man strax faaer Indtrykket af, at det maa være en overmaade slet Haandtering at være Pantelaaner, og dette Indtryk bestyrkes ogsaa overordentlig meget ved den hele Stilling, hvori Pantelaanerne efter Lovforslaget ere satte. Jeg har isvrigt slet ikke nogen Betænkelighed ved at røre ved denne Sag; thi, hvis det var Tilfældet, vilde jeg ikke, saaledes som det er min Agt at gjøre, stemme for Regjeringsudkastet. Jeg finder, at et godt Middel til at komme ud over Vanstellighederne ved denne Sag ligger i Udkastets § 2, som bestemmer, at i Udøvelse af Pantelaanernæringen er Bevillingshaveren underkastet Politiets nærmere Forskrifter, idet jeg mener, at der blandt disse Forskrifter ogsaa vil kunne optages en Bestemmelse om Realisationen af Panterne. Derimod har det ikke været min Tanke, om jeg end maaste have udtrykt mig noget mindre tydeligt, at der skulde optages nogen udtrykkelig Regel derom i Loven.

See: Det er dog ikke fra Contractsfrihedens Standpunkt, som næsten blev ubetinget priift af den ærede næstforegaaende Taler (Tobiesen), at jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger. Jeg finder det derimod saare farligt at opstille Contractsfriheden næsten som hellig

og uantastelig, idet der dog er mange Tilfælde, hvor det paaahviler baade Samsundet og Staten at have Indseende med, at Contractsfriheden ikke bliver for udstrakt og for stor. I en anden Henseende har det derimod forbauget mig meget, at man vil stræbe hen til at begrænse den Concurrencefrihed, som man netop i de Fattiges og Samsundets Interesse ogsaa ved den her omhandlede Næring tidligere har søgt at etablere. Det forekommer mig at være en meget antigberet Anstuelse, og jeg veed heller ikke, hvorledes den praktisk lader sig godtgjøre, naar den ærede Ordsfører i en Bestæring af Concurrencen ved Tvang eller Tryk kan see noget Gode for Udøvelsen af denne Næring, især for dem, som skulle høste Godt af dens Udøvelse. Han anførte vel som et Exempel, at der kan være Pantelaanere, som kun saare lidt besjæftige sig med denne Næring, og som kun drive den i begrænset Omfang, men som saa til Gjengjæld af de saa Forretninger, som de gjøre, søge at høste umaadelige Fordele, som kun stade dem, der træde i Forbindelse med disse Pantelaanere. Men det er dog en given Ting, at saadanne Folk ikke ville faae Meget at bestille; thi hvorfor skulde det Publicum, som trænger til Laan, netop falde paa at gaae til Saadanne, der stille saa højt urimelige og ublue Fordringer. Deres Concurrence maa forsvinde af sig selv; men, jo mere man ellers udvider Concurrencen, og jo større man gjør Mængden af dem, der sælge Penge, desto lettere vil det dog blive for de Fattige — thi hvorfor skulde det gaae anderledes til i denne Forretning end med alle andre Artikler? — at komme i Besiddelse af de Laan, som de behøve. Dette er dog ikke blot i Theorien, men ogsaa i Praxis en ubestridelig Sætning. Jeg kan derfor ikke finde mig tilstynnet til at stemme for det ene eller det andet af de foreliggende to Udkast — om jeg end maa finde det af Udvalget foreslaaede aldeles utilraadeligt — eller til i det Hele at stemme for noget Forslag, der vil begrænse den heromhandlede Næring. Naar det er blevet fremstillet som et foruvroligende Moment, at der har dannet sig 177 Coitoirer for denne Næring, vil jeg netop ansee dette for et stort Gode, der er opnaaet, og for et heldigt Resultat, som man